

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárat-tól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 8 frt, 1/4 évre 8 frt, 1 óra 1 frt. — V vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 8 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Programm szemle.

Arad, október 21.

*) Mához egy hétre a kerületeknek már legalább is felében megejtetik a választás, és így a legutóbbi vasárnap tekinthető azon napul, a midőn tömeges beszámolók tartásával az eszmék harcában a döntő ütközet megtörtént. A szabadelvű párti jelöltek elveket, eszméket, vittek harcra, a végzett munka sikereinek felmutatásával vértették magukat, és a jövő alkotások tervezetével erősítették pozíciójukat, még az ellenzék korifeusai a hitelhagyottságukkal önmagukon ejtett sebeket hazug kertelésekkel takargatták és sárral dobáloztak. És így, amint ez előre várható volt, a váiasztásokat megelőző nagy harcban az eszméknek a szabadelvű párt vívott ki döntő győzelmet.

A kormánypárt vezető politikusi nagy fontossága és az új országgyűlés jövődó magatartására nézve irányadó kijelentéseket tettek a politika domináló kérdéseiről a múlt eredményeiről, a jelennek vitás problémáiról és a jövő sürgős feladatairól. A miket idevágólag Arad képviselő jelöltje, Hieronymi Károly az ő nagyszabású programbeszédében nálunk mondott, azt egész terjedelmében közöltük és behatóan méltattuk. Ezen kívül kiváló érdekekkel bírnak természetesen a kormányelnök és a miniszterek nyilatkozatai. Bánffy Dezső miniszterelnök, Lukács László pénzügyminiszter, Erdély Sándor igazságügyminiszter, valamint a kormánypárt oszlopos tagjai különböző irányokban világosították meg

a politikai szituációt és azokat a kérdéseket, a melyek körül ez a szituáció formálódik.

A szilágysomlyói beszámolóban báró Bánffy Dezső miniszterelnök világos, áttekinthető képét adta a kormány eddigi működésének, s meggyőző erővel szállott sikra a támadások és gyanúsítások özöne ellen. A miniszterelnök beszédének alaphangját a jogos önértzet, a jól teljesített köteleességek fölemelő tudata s a férfias, becsületes nyíltság, őszinteség és bátorság adja meg.

Jogos önértzettel hivatkozott az elmúlt országgyűlés alkotásaira, a melyek mennyiségre és minőségre egyaránt fölébe helyezik ezt a sokat kisebbített országgyűlési időszakot az eddigi országgyűlések bármelyikének. Jogos önértzettel vallotta magát és kabinetjét a Wekerle-kabinet legitim örökösének, amely kabinetnek a nyomdokain halad a mostani. A férfias becsületes nyíltság és őszinteség jellemzi a miniszterelnök beszédének azt a részét, a mely a kiegyezés kérdéssel foglalkozik. Ez határozott félreérthetetlen beszéd. Határozott félreérthetetlen visszautasítása az osztrák követeléseknek, a melyekről báró Bánffy a töle megszokott rideg őszinteséggel megmondta, hogy jogtalanok, indokolatlanok és nem teljesíthetők. Határozottan, félre nem érthetően elfogadja a magyar kvótabizottságnak azt az irányzatát, a mely Magyarország anyagi károsodásának elhárítását tartja fő feladatául, egyben ugyanazon határozottsággal és félreértést nem tűrő világossággal kijelenti, hogy Magyarországnak az ő jog

szerint való tartozását meg kell fizetnie és meg is akarja fizetni.

Ugyanez a szellem hatja át Lukács László pénzügyminiszter egri programbeszédét és Erdély Sándor igazságügyminiszter jászberényi szónoklatát is.

Ami különösen az utóbbit illeti, ebben igazán rokonszenvesen és tiszteletre méltóan domborodik ki a magyar állam érdemes pecsét órének tiszta, becsületes, patricziusi egyénisége. Egyszerű, de a maguk becsületességében imponáló szavakkal utasította vissza Erdély Sándor azt a kiméletlen hajszát, amelyet ellene jászberényi jelöltsége miatt indított a sajtó egy része. A politikai küzdelmekben nálunk, fájdalom, ritka loyaltással emlékezett meg ellenfelének egyéniségéről, élesen különválasztva az elvek ellentétét a személyi ellenségeskedéstől. Tiszta mandátumot kérek és csak ilyet fogadok el! így szolt az igazságügyminiszter. Ennél méltóbb felelet nincs azokra a támadásokra, amelyeknek már hetek óta méltatlanul céltáblája ez az érdemekben megöszült államférfiu.

Erdekesek voltak még a vasárnapi beszédek közül a Tolnay Lajosé, aki fenntartás nélkül hozzájárult a kvótabizottság álláspontjához, azután egyéniségük kiválóságánál fogva a Wlassics Gyuláé, Széll Kálmáné, gróf Csáky Albiné, Wekerle Sándoré, Vörösmarty Lászlóé, Lang Lajosé, melyek mindannyian fényes bizonyítást tettek elmondóik magas államférfiu hivatottságáról, és melyek már most teljes biztosítékot nyuj-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

A branyicskói honvédeimék.

(Szavalták az emlék előtt 1896. Október 10-én.)

Irtá: Pekry Károly.

Még sőd a lomb, a lég is enyhe,
Terem a réten még virág,
S érosni már az ősi csendbe
Az emlék fuvalatát.

Elhervad a rét vad virága,
A levelek lehullanak,
Meggyöngül majd a nap sugára,
Minden mulandó, hervatag.

De a lenyugvó esztendőre
Jön új tavasz, új kikelet,
Órök múltat itt mindörökre
Órökös új élet követ.

Képzaljetek el, hogyha tudtok,
Ezer ily őst s ezer tavaszt,
Ezereser hajtott és lehullott,
Elhervadt a lomb és haraszt.

Képzaljetek el — s mégtudjátok:
Mily végtelen az Ezerdév,
Hogy nemsetünk eddig fennállott,
Mégértitek történetét.

Hogy mily mulandó minden itten,
Bessélhet róla im e vár,

Csak néhány század tovaröppen
És romban áll a sziklavár.

Megdől Hellás s a régi Róma,
De ez a nemzet fennmarad,
S ha forrt a népviharnak sodra,
Még állt, mint egy gránit-darab.

Pedig hej volt sok ellensége,
Feldulta a török, tatár,
Óti tépte, mardosott szívébe,
Hogy csüggedett reménye már.

És mindig volt, ki szembe szállott
Kéz vinni ha végső tusát,
Mégvédeni a szabadságot,
A nemsetet, e szép hazát.

Azért jövének oh szent Szabadság,
Azért jövének most is ide,
Hogy kik e hont megoltalmazták,
Koszorut sirjuk fölibe!

Frisz sőd koszorut az Emlékre!
Felejtve, most a gyász, a vér,
Büszkén fonunk az Ezerdévbe
Koszorut meghalt Hősökért.

Nem halt meg az, miért ők haltak,
A szabadság el nem vezett,
Mit életükkel oltalmaztak,
A haza el nem vészhetett. —

És áll a hon az Ezerdévben,
S az Emlék áll sirjuk felett,
S koszorut hoz Honvédeimékre,
Ünneplé hasasöröget. —

Frisz sőd koszorut az Emlékre!
Felejtve most a gyász, a vér,
Büszkén fonunk az Ezerdévbe,
Koszorut meghalt Hősökért!

A páholynytogató.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Irtá: Bekes György.

Mikor a sok tisztes aggastyán kirukkol és a veteránok bandájától követve parádézik végig a széles utakon, mindig fájó őszéssel nézek a leginkább vörös szemű öreg urakra, kik ifjúkori álmaikban mind egy-egy Napoleon vagy Kossuthnak képzalhetették magukat. A jövő kecségtető eme képei helyett, sem a diós halál, sem a nagy szerep nem lett osztályrészük.

Hová vezet a diósóság? Kérdi. Ouida s mindjárt meg is felel reá: Leginkább a szalmaszákra!

E nyársat nyelvi látszott öreg alakok, egykor mind daliás, szép, nagyreményű ifjak valának. Telve szerelemmel, vitéséggel és nagy ravágyással! S most fósánszó szusterinasok serege követi, ha csoportosan mozdulnak ki s e kegyetlen gyermekesereg, jóízű humorral ri-

tanak arra nézve, hogy az a tábor, melynek ilyen hatalmas vezérkara van, nem csak a szónoki emelvényeken, de az urnák körül is fényes győzelmet fog aratni az erkölcsileg már előzetesen amúgy is tönkrevet ellenzéki martalócz csapatokon.

Választási mozgalmak.

Az aradvárosi szabadelvű párt pártirodája a Nador-szálloda első emeletén, a 7. és 8-as számú szobákban van, a hol esti fél 8 órától kezdve minden nap található a párt vezetősége.

Választási határnapok:

Oktober 28. Arad, Pócska, Jósásahely, M.-Badna, Kisjenő, Világos, Borosjenő, Új-Szent-Anna, Szeged, Temesvár, Orosháza, Budapest, Pestvármegye, Győr város, Győrmege, Temesmege, Tolnemege, Komárom, Komárommege, Vasmege, Bácsvármegye, Debrecen, Pozsony város, Pápa, Baranyamege, Somogyemege, Nyiregyháza, Nagyváradi Hevesvármegye, Szamosújvár, Torontálvármegye, Pécs, Sopron város, Hódmező-Vásárhely város, Csánádmege.
Oktober 29. Veszprémmege, Eger, Szatmármege, Kassa, Szabadka, Nyiregyháza.
Oktober 30. Szabolcsvármegye, Gömörmege.
Oktober 31. Nagybecskerek, Békésmege, Fiume.
November 4. Szarvas város.

Függetlenségi jelölt Aradon.

— október 21.

Az aradi függetlenségi és 48-as párt vezetési tegnap délelőtt 11-órakor Keresztes Gyula dr. pártelnök vezetése alatt Péterffy Antal helybeli ügyvéd lakásán jártak a felkérték őt, hogy fogadja el a jelöltséget.

Péterffy kijelentette, hogy a zászló becsületéért a jelöltséget elfogadja.
Programmbeszédet vasárnap mond.

Issekutz Mikalákn és Glogovácson.

— Saját tudósítónktól. —

A pécskai kerület szabadelvű párti képviselőjelöltje, Issekutz Marcell dr. f. hó 20-án nagyszámu kísérettel indult Mikalákára, hogy ott programbeszédet mondjon. A község határánál lovasbandériummal és zászlódiszes kocsissal fogadták a kísértek be a faluba. Itt a község háza előtt egybegyűlt nagy közönséghez szép beszédet intézett, melyet a hallgatók több helyen zajosan megjelentek s annyira fellelkesítettek, hogy Issekutzot Glogovácsra kísérve csatlakoztak a glogováci bandériumhoz, mely a képviselőjelöltet a község határánál várta s beláthatlan kocsissal kísérte be a község háza elé.

Glogovácszon a nép éppen a szent Vendel községi ünnep alkalmából tartott istentiszteletéről sereglett ki s beláthatlan tömegben tódult a község háza elé, a hol figyelem és zajos éljenzések közt hallgatta meg a programbeszédet s a jelölt személye iránti őszinte szeretetének több ízben kifejezést adott.

Mindenekből — írja nekünk Glogováci tudósítónk — világosan kitűnik, hogy az aradi széلبali újságban megjelent „Pless Mór körútja” című cikkben saját külön tudósítója leírva a függetlenségi képviselő jelölt glogováci fogadtatását, csak izetlen füllenés volt az a megjegyzése, melyet a tudósítás végére tett, hogy t. i. az egész választóközség Pless mellett van s marad a kormánypártnak a — jegyző, az állatorvos s a plajás.

A jól értesült glogováci „saját külön” nek ezt a pompás viczozót, mely az Ugron Gábort felmagasztaló Kossuth Ferencet ledorongoló függetlenségi szellemhez egész szépen illik, a mi tudósítónk azzal igazítja helyre, hogy Glogovácszon állatorvos nincs is ez idő szerint, a plajás pedig elántorithatlan híve a függetlenségi pártnak, de sajnós, választói joggal nem bír. Így a glogováci kormánypárt még jobban összezsigorodik, mint a hogy azt a „saját külön” olyan szellemben összehozta.

Csak aztán az a különös, hogy az Issekutz Marcell dr. tiszteletére a programbeszéd után adott banketten éppen száshatvanan voltak jelen, mind a 160 lelkesen és szűnet nélkül éljenek Issekutz Marcellt, ez a 160 ember egy szálíg mind bir választói joggal s ezeknek nem sok fáradságába kerül kivinni azt, hogy ugyiszólván az egész Glogovácson Issekutz mellett szavazzon le, s mint történni is fog. Ime, így zsigorodott össze a glogováci kormánypárt.

Az aradi széلبali újság pedig jól fogja tenni, ha megbízhatóbb „saját külön” révén szerzeszti be a híret, mint a melyik Pless körútjával is feltöltette.

Pécskáról az alábbi levelet vettük: Az „Arad és Vidék” folyó hó 21-iki 243-ik száma neki megy a pécskai főszolgabírónak Senk Ferencnek s a szája íze szerinti igazságtalanságokkal vádolja.

Azok köztudomásra hozni: A pécskai kerületben felleltett Pless Mór napok óta házal 4—5 ágensével a kerületben. Így f. hó 20-án Szemplakra mentek „program-beszé-

det” mondani, de erről senkinek sem tettek jelentést, pedig az 1874. XXXIII. toz. 104. §-a értelmében egy nappal előbb kellett volna ezt a hatóságnak vagy a községi előljáróságnak bejelenteni. A pécskai főszolgabírónak tudomására jutván az eset telefonrendelet adott ki a szemláki előljáróságnak és a postdyrásnak, hogy a be nem jelentett pártgyűlést akadályozzák meg, de ha tiltakozása ellenére sem állának el a gyűlés megtartásától, erőszakot ne használjanak, hanem a kihágási eljárás megindítása céljából hozzátegyenek jelentést.

Erről a telefon rendezetről valamelyik Pless-kortesi tudósítót s intézkedtek hogy a gyűlést bejelentésük a községi előljáróságnál. Ezt meg is tették de háromnegyed 9 órakor reggel. A telefon-rendelet pedig 8 óra után nyomban lett kiadva.

Erdekes azonban az ellenzéki lap komoly alapot nélkülöző erőkölését, mikor azt mondja: „sem népgyűlést, sem pártgyűlést, sem programbeszédet nem tart” csak megismerni akarja választót és személyesen akar velük érintkezni! S mégis bejelentik ezen érintkezést az előljáróságnál, de miért jelentik be ha nem tartanak gyűlést? Mert a törvényegyszerű érintkezést követel bejelentetui.

Hol van a főszolgabíró eljárásában törvényesítés, hol van a választók szabadsága ellen intézett merénylet? Sőt ellenkezőleg, melyen a törvényes álláspontra, mikor megköveteli álláspontra a fentebb idézett törvény tiszteletben tartású, különösen az oly egyének által, kik a törvényt hozó testület tagjai a káznak lenni.

Nem az a baj tisztelt ellenzék, hanem az, hogy most minden eszközt felakarnak használni a házaló urak személtésére. Persze, hogy a csendőr megjelent s kérte jövetelük célját s az engedélyt: ezt ők magyarogathatják annak a szegény előre berugatott oláh embernek erőszakos beavatkozásnak. Kortefogásnak jó lehet, de verebet aligha fognak vele, mert ugy a szemláki, mint az egész megye közönsége tudja, hogy egy pontos, lelkiismeretes és minden ízében gavallér főszolgabíró áll a járás élén, ki azért nem fog visszariadni a törvény betartásától, mert az ellenzéki lap véres szájától félne.

Ne ilyen kortefogásokkal éljenek azok, a kik szavazatok akarnak szerezni, de tanítsák embereiket a törvényt tisztelni, s ne rontsák az erkölcsöket megvesztegetésekkel, mert más uton kell a tisztesség útján haladni.

Ne támadjanak meg egy kötelességét teljesítő, lelkiismeretes tisztviselőt, mert annak az, hanem tiszteeljék a törvényt, a mely mindenkire egyforma hatályu.

Különben legyen nyugodt Pless Mór, hogy

kogátja utánunk: U-je! A veteránok jönnek! Bizonyosan csata lesz! Vagy temetés.

Eppen ilyen rossz érzés az, midőn az én kedves színházamban a páholyjegyet egy öreg, jóképű, nyájas matrona vessi el tőlem!

Ez az öreg nő, ki „kezét csókolom”-mal köszöni meg, ha a szinlapért, vagy a látszóveiórt fizetek, ez a hajlómó alak még husz évvel ezelőtt űlte meg hajlómókat a vidéken, mint hős anya. Babérkoszorúkkal bucsuzott el a közönségtől, attól a nézőtértől, hol hajdanában szemem lángra gyújtották a hajdanában ifju urakat. Hol csengő hangja annyi könnyet csókart ki érzékeny delnök szép szeméből.

Hjah! akkor még az utörök nem gondoltak a jövővel! Enekeltek, mint a fülemlék s gondatlanok valának, mint a tücskök.

Nem volt nyugdíj!

Ma már minden „rendszerrel” lesz elintézve. Ma már állami hivatalnokként nyugdíjaztatnak az ország művészei is. Bizonyos számú működési év után nyugalmas aggságra számíthatnak.

De még az én páholyjegyetem nem esett bele a nyugdíjas évekbe.

Az ő ifjuságában a társadalom tudta, hogy kicsi a fizetés, nem, mint most, tudja a közönség, hogy mily drágán fizetik azt a primadonnát, mily nagy fellépti díjai vannak annak s annak az énekesnek. De akkor a társadalom maga igyekezett kárpotolni jute-

lomjátékain kedvenceit. S a megjutalmazott boldogan élte át ifjuságát, ha nem is dukálva az anyagiakban, de bővelkedve a szeretetben és baráti szívekben.

De eljött az öregség. A rövidlátás korszaka. Midőn már csak nehezen bírta öreg szemével és szerepét csak olvasni. Öreg szemével a színpad apró bajok megdermesztették az öreg tagokat. Már nem lehetett frissen ugrálni, hangskálája minden nap rövidebb lett; alól is, felül is pár tonussal, elfogyott a hur, mint az öreg cigány hegedűjén.

S ekkor egy kis állás után kellett nésnie. Nyugdíja nem volt, mindössze kegydíjra számíthatott.

S a hajdan ünnepeit művésznő elkezdett gondolkozni, hogy mit is tud ő még a művészetét kivül, a melyből minden nap egy-egy nótát elfeledett. S látogatja magában szellemi segélyforrásait melyekből pénzt csinálhatna.

Kötni tudok, de ma már gépen varnak! Felolvasónőnek nem mehetek, bármily jól szavalok, mert szemem gyöngék! S akkor azon veszi észre magát, hogy ő egészen csak a színházi létkörbe való, oda beleélte magát. A virrasztás népszerű, de korán kell elhárítani. Második termézeté lón a színházi élet. Tehát ott, ott kell újra valamivé lennie.

Elmeane öltöztetőknek, de az fájna neki, fájna, ha tanácsát lenézőleg fogadná az új nemzedék. Szeretne több ízben a színház köz-

lében, de nem többé a deszkákön, hol őt tapasztalták.

Szeretne publikum lenni.

S ekkor észbe jut, mily oktöndi volt, midőn husz évvel ezelőtt megkérte őt egy fényes sikere után a város első úggyvédje! Beszeg, annak a felesége a házban ül. Beszög mond ítéletet elevenekre és holtakra. De ez régen volt!

Azután megemlékezik, hogy nem is oly régen az öreg pénztáros is megkérte, mikor megösvégyedett s ő meghívta a gyászoló, öreg urat néha jó forró kávéra. Miért is nem ment hozzá? Mert tubákolt! Nos most ő is tubákolt, mert jót teszen szemének!

S addig tündöklik így keseregve és csakélyre apadt garde de robéját vizsgálgtatva, hogy még mit adjon el belőle — midőn egy ajánlatot kap a jó, ifju collegák utján!

Legyen páholyjegyetem! Havi husz forintja lesz és borralvalók! Hozzátéve az ő kegydíját, egész kis nyugdíja lesz, gondatlan öregséggel.

S a hajdani primadonna, kit harmincz évvel ezelőtt a főispán vitt fogatán haza jutalomjáték napján, könnyen szemekkel fogadta el jószívű polgári ajánlatát! Oh, ismert ő a színészeket, mind egy családöt képeznek azok, ha szenvedélyes bolondos is akad köztük néha, de mind jótékonyágra hajlandó.

S az öreg kikerési garderoberájából az öreg gazdasszonyok stereotip fekete ruháját főkötőjét és nagy köpenyét és felöltözve szépen

a pécskai mandatumot nem ő fogja felvinni Pestre.

ADÁM.

Kossuth Ferencz kudarcza.

— A tapolcai eset. —

Korteskörtjében Kossuth Ferencz immár elérkezett az első megabongoltatáshoz. Az első abong, mondani is felesleges, nem jött egyedül. Sűrűn sugott és haragosan. A néppárt szolgált vele Kossuth Lajos fiának a saját volt kerületében Tapolcán. Az esetről a „P. E.”-nek a következőket jelentik Tapolcáról:

Dacára az előre elhatározott fogadtatásnak, Kossuth Ferencz itt sűrű „Abong”-gal fogadták. Kossuth több ízben akart beszélni, de alig tudott szóhoz jutni az „Eljen a néppárt” felkiáltásoktól. Kossuth dr. Mátyóky ügyvéd lakásába ment fel, s innen próbált újból beszélni. Az újból felhangzó „abong”-kiáltások miatt azonban végleg feldühödve, csak annyit kiáltott:

— Nyomorultak! Apám szeretne nektek meg a szavazást a ti abongoljátok Kossuthot... Az, aki abongol, nem lehet más, csak hazafutó!

Kossuth eme szavaira az izgatottság oly magas fokra emelkedett, hogy alig tudta egy pár higgadtabb polgár választókat lecsendesíteni. A községben azóta folyton osendöröjárások cirkálnak. Az izgatottság nagy. Kossuth párt-hívei szűkebb körű értekezletet tartottak, a melyen Kossuth Ferencz kijelentette, hogy a történetek után nem lép fel. Helyette tehát Bosnyák somogy megyei földbirtokost léptették fel Kossuthprogrammal, a ki vasárnap tart programbeszédet.

A kerület szabadelpárti jelöltje, Boncz Miklós ma mondja el programbeszédét, a mely után bankett lesz.

Lászberény. A laszberényi kerületből érdekes tudósítást irnak a nemzeti párt részéről folyó korteskedésről. A papság a legnagyobb fanatizmussal dolgozik. Kocsis Menyhért prépost plébános és kerületi alesperes káplánjaival házról-házra jár, a tanyákat sorra járja s keresztel kezében korteskedik gróf Apponyi Albert mellett. Október 16-ra az egyik felső mezői tanyára egy föllátható tanyai iskola dolgában gyűlést hívott egybe, amelyre a tanyaiak nagy örömmel jöttek el. Nagy volt azonban a fölháborodásuk, mikor a prépost a

elfoglalja a páholyintogatóndi állást. Puha széket tesznek neki a folyosóra, hol pihenhet. S bár eleinte pirulva fogadta el a piczulákat, főívén, hogy egy-egy régiebb ismerője reá ismer, ma egész szakavatottsággal kezeli bérbeadandó látosöveit.

Első évokban az üresen maradt páholyok kakasülésén tölté fele estét. Onnét gyönyörködve az új nemzedékben, gyakran lehetett hallani az üres páholy háttérből tapsot is, hangos tetszés nyilvánulásokat. De ma már elfáult az öreg. Minap midőn a darab közepén kiindultam, meglátva elégült, gömbölyű arczát, oda szóltam neki, hogy „szép est volt néni! Nagy siker!” Ast hittem, ő még mindig lelkes színház látogatója egy üresen maradt páholyban.

S ő egyet szippantva felelte:

— Szép bizony! Tele volt a színház. Minden látosövem kézemben.

Fájt kisé a változás az öregnél, de bele nyugodtam azon mondás igazságába, hogy idővel kiállnak a tűz s szivekből. Gyermekké válnak az öregek, önszó gyermekeké, kiket csak kényelmük és gyomruk érdekel.

S e sokáig még színházrajongó idealista páholyintogatóndi pëndantjával megemlíthetem, hogy a multkor láttam, mikor egy még elég magasan és délcégen álló veterán kivevte egy iskolás fiu szájából a cigarettát, dörögve, hogy romlik az ifjuság s tovább szitta az el-kobzott szivarkát.

Pedig hajdan, hajdanában regália járta.

politikáról kezdett beszélni. Szitkozódta k, lármáztak, úgy, hogy Kocsis prépost kénytelen volt kocsijába ugrani és gyorsan elhajtani. Az október 11-én tartott 410 terítékű ingyenes banket sikere arra buzdította az Apponyi pártot, hogy 25-re tartott 600 terítékű ingyenes vacsorát rendezzen. Az etetés-itetés nap-nap után tolyik; de az efajta kapacitáláson kívül a terrorizmus eszközeihez is nyulnak. A „tisztas mandátumnak” ezek a körülményei a jászberényi választókra nagyon is fölvilágosító hatással vannak.

Aszódon vasárnap tartotta Messner nevű kath. plébános, néppárti jelölt, programbeszédjét, kit a nép sáptojásokkal, paradiosommal és dögölt macskákkal hajigált meg, sőt egy választó rá is lött a jelöltre; de szerencsére csak a zászlót lyukasztotta át. A merénylőt nyomban letartóztatták. Majtényi, a függetlenségi jelölt visszalépett és pártja elhatározta, hogy inkább a szabadelpárti jelöltre Gajáry, városi polgármesterre, szavaz, sem hogy egy néppárti képviselőt küldjön az új házba.

Er-Adony biharmegyei községből október 20-áról a következőket írja levelezőnk: A választási izgalmak aligha hágnak az egész vármegyében olyan magas fokra, mint a székelyhidi kerületben, hol két 48-as párt áll egymással szemben. A Kiss Albert híveit pappártnak, a Fáy András népét agrárpártnak, szociálistáknak, meg antiszemitáknak titulálták. Ez a két párt, illetve a Fáyé, tüzzel-vasal irtaná a másikat.

Két nappal ezelőtt a Fáy-párt hívei kedvet kaptak, hogy Er-Adonyban és a környékén a pap-párt nagyon mozog, tehát azt megelőzőleg egy kis összejövetelt kell rendezni. Ilyen összejövetelt rendeztek is, melynek igen szomorú vége lett. A főkortések ez alkalomra pénzt és bort kaptak, a bortól egynémelyike annyira megvadult, hogy egy pártjukbeli embert agyonütöttek.

Rátónyi József 27 éves földmives ott ivott a többi kortesekkel. Mikor már jól beállítottak, egyike a főbkeknek azzal gyanúsította Rátónyit, hogy ő, dacára annak, hogy a Fáy borát issza, a pap-párthoz tartozik. Rátónyi erősen tiltakozott a gyanúsítás ellen, de azért a többiek nekitámadtak. Előbb szóval, asután bottal és rövid pár percz alatt úgy megverték, hogy ott a helyszínen kissevedett. A hatóság azonnal megindította a vizsgálatot és most kutatják a bűnösöket.

Orosházáról jelentik, hogy Zay Miklós gróf, az orosházi választókerület szabadelpárti képviselőjelöltje tegnap Tót-Komlóson programbeszédet tartott, programbeszédét nagy közönség hallgatta és lelkesen megéljenezte. Zay gróf tiszteletére déliben bankett volt, melyen a község színe-jeva részt vett.

Mező-Kövesd. Hogy milyen eszközökhez folyamodnak a néppártiak, hogy győzelemre jussanak, kitűnik az alábbi módból: Mező-Kövesden tudvalevőleg Hock János erőlködik a mandátum elnyeréséért. Megérkezése előtt egy hecckáplán izgató kortesbeszédet tartott, melyben óva intette híveit attól a körülménytől, mely Timon Akos győzelmével járna. Ha a liberálisok győznének — úgy mondá — akkor az élő Isten helyett majd az ördöghez kell imádkoznia a katolikusoknak: az utakról, utozákról pedig majd el kell távolítani a kereszteteket, a tornyok tetejét is majd le kell bontanieket, mert úgy lesz minden, mint volt Franciaországban, hol a hitű hatolikusok vére úgy folyt az utczán, hogy sajtárral lehetett mérni. Ilyen szépséges dolgokat mond el Hock káplán-kortese. A jobb érszűk udorral fordultak el e osunya üszékedésü szavaktól.

Ujvidék. Miután az ujvidéki szerbek tudvalevőleg kimondották a passzivitást és így Ugron Gábor biztos bukás előtt állott, Ugron kijelentette, hogy Ujvidék mandátumára nem reflektál és a jelöltségtől visszalép. Ennek folytán Ujvidéken Bohonyi Gyula szabadelpárti az egyedüli jelölt.

IDŐJÁRÁS.

Légnymás: reggel 7 órakor 756.7 milliméter, délután 2 órakor 756.7 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor $0^{\circ} + 14.8$, délután 2 órakor $0^{\circ} + 17.2$. Szél irányja és ereje: reggel 7 órakor K. S. délután 2 órakor N. S. Felhőzet: reggel félbornát, délután borult, csapog. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Egy aradmegyei rablógyilkos.

— Saját tudósításktól. —

Ugyes fogást csinált tegnap a nagyvárad rendőrség. Egy 6 évi fegyházat kitöltött s több büntett elkövetésével súlyosan gyanúsított közveszélyes egyént tartóztatott le, ki a hónap elején Debreczenben rálött egy rendőrgyöngre s a kit két hét óta keresnek.

Október hatodikán este a debreczeni vársártéren Moskovits Béla rendőrgyöng igazolására szólított föl egy gyanus kinézésű egyént. A válaszadás helyett rálött a rendőrgyöngre és megugrott. Hiába indult azonnal nyomára az egész debreczeni rendőrség, nem tudták megcsipni. A revolveres gazembert, ki-ben a rendőrgyöng egy Halabás nevű rovott előléltü gonosztevőt ismert fel, Nagyváradon is kerestették.

Ifj. Rimler Károly főkapitány a személyleírás után naponta tartóztatott le egykét gyanus alakot, de mindegyik tudta igazolni a kérdésez estén alibijét.

Tegnap délelőtt 11 órakor Csiga Lajos közrendőr megszólított a Kert-uoán egy szőke alacsony szűrés embert — akire a keresett gonosztevő személyleírása egy kicsit passzolt is. A megszólított felelet helyett futásnak iramodott. A rendőr utána. Mikor közelébe ért a botjával fejbe vágta a rendőrt, mikor azonban látta, hogy a rendőr ennek dacára sem tágit kihuzott a szűre alól egy revolvert s azt a rendőrrre irányította.

Mikor megmozdították, a kabátja ujjának belésébe bevarrva 800 frtot találtak. Csiga hirtelen megfogta a karját, aztán a revolvert elejtette. A rendőrnek ezután többen segélyre jöttek és a revolveres gonosztevőt letartóztatták.

A rendőrségnél Halabás Péter talpasi (Aradmegye) illetőségűnek mondotta magát. Büntetve többször volt; Illaván letölt 8 évi fegyházat. A rad és Nagyvárad területéről ki volt tiltva örökre.

Azt, hogy Debreczenben is lött volna rá Moskovits rendőrgyöngre, tagadja. Ifj. Rimler Károly főkapitány sürgönyözött az elfogatásról a debreczeni rendőrséghez. Moskovits Béla még ma átjön Debreczenből, hogy az elfogott Halabást vele szembesítsék.

IDŐJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai aszerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Október 22. —

Hőemelkedés. — Jelentékeny csapadék nélkül.

Az én jelöltségem.

— Igaz történet. —

Ast hiszem, nem sokat kell bizonyítgatnom, hogy nem vagyok kapitalista. (Aki netalán mégis gyanúsítana, hogy de bizony az vagyok, ast röviden csak arra kérem, méltóztassék megnézni a Budapesti Közlönyt. Annak az árverési hirdetései közt okvetlenül megtalálja a nevemet.)

Annyira nem vagyok kapitalista, hogy a multkor, szeptember utolsó napjának egyikén ép azon tündöttem, hogy hol az ördögbe pumpolhatnék hamarosan ötven forintot, amelyre igazán égető szükségem volt, mert megígértem a szőke Fridának, (hisz tetszik tudni a szőke Frida) hogy estére vele vacsorásom.

Miért ötven forint? Mert Frida, ezt tapasztalásból tudom, igen egészséges, sőt mondhatnám tulajgosan egészséges étvágygyal van megáldva. Olyannyira, hogy ötven forint neki egyszerűen bliktri.

Minék himsznek-hámornék és minék mondanám el a részleteket, denikve Mari néni, a takarítónőm megbízást kapott, hogy az arany órát sziveskedjék elhelyezni abban a jótékony intézetben, mely engem már oly sokszor kisegített idült pillanatnyi pénzvaramból.

Az öt ropogós tizes ott feküdt előttem és én ép irti akartam a szőke Fridának: „Angyal, el ne feledd a rendes vout!” — mikor Mari néni egyszerre csak bejön a szobámba és azt mondja:

— Ot ur van odakünn!

— Árverési hiénák! — szóltam határozott hangon és gyorsan megnéztem az előjegyzési naplót, hogy erre a napra miocoda árverés van kitűzve nálam.

Nem volt...

S nekem eszembe is jutott:

— Hopp! Hiszen most délután van, délután pedig nem szokás árverezni!... Mari néni — kérdeztem astán, — becsületes képe van annak az öt embernek? Nem úgy néznek ki, mint-ha hitelesök volnának?

— Nem!

— No akkor eressze be őket!

As öt ur belépett. Csudálkozva láttam, hogy mind az öt fekete kabátban van és mind az ötnek az arca fölötte ünneplés.

Bejövén pedig az ajtomon, nem azt mondták, hogy jó napot, orditozni kezdtek.

— Eljen!... Élééljen!

Némi aggodalmaim kezdtek támadni. Hátha ezek a bolondok a Lipótvárosról szabadultak ki? De nem sok időm maradt a gondolkodásra, mert as öt ur félkörbe állt, egyikök pedig előlépett és megköszönőlvén torkát, rövid, de lelkes beszédet intézett hozzám, melyből több, rám néelve részint meglepő, részint megalázó tény derült ki, u. m.

1. hogy én kitűzöt hazafi vagyok, akinek hivatala, hogy a haza javára működjem;

2. hogy ma, amidőn a választási mozgalmak immár magasán hullámszanak, jnekem is kell lépniem a küzdőterre és

3. hogy a konokgyházi kerület őszinte bizalommal viseltetvén egy multam, mint jelenem és jövőm iránt, fölveti a kérdést, hajlandó vagyok-e föllépni.

Meghatottságomban nem tudtam szóhoz jutni. Egy könnyet morsoztam sőt munkában megőszült ujjaikkal a asztán — mint az ünneplő férfiak szokták — sorra keset szoritottam a küldöttség tagjainak mindegyikével.

A szónok, akiről csakhamar azt is megtudtam, hogy Rész Andrásnak hívják, megkérdeste:

— Hát el tessék fogadni nagyságos ur?

Hajlandó föllépni?

Őszintén feleltem:

— Barátom, Magyarországon mindenki hajlandó föllépni. Csak ép én ne legyek hajlandó?

— Tehát igen?

— Tehát igen!

— Élééljen! Élééljen!

— És miocoda programmal tetszenék? — kérdezte a deputáció szónoka.

— Miocoda programmal? Oh kérem, az nekem teljesen mindegy! Válasszanak önök saját izléstük szerint. Meghajlok választóim akarata előtt.

Gondolom, es elég esépen volt mondva. A küldöttségi tagok össze is néstek, mintha azt akarták volna egymásnak mondani:

— No es már értelmes ember!

Hosszas tanácskozás után abban állapodtunk meg, hogy függetlenségi programmal fogok föllépni.

Természetes, hogy a tanácskozást azzal fejeztem be:

— Uraim legyen szerencsém ma este vacsorára!

Mily bölos dolog volt, hogy as órára jelzőkölösönt vettem föl. A manó hitte volna még akkor, hogy ast a pénst nem a szőke Frida fogja baracsorálni, hanem tisztelt polgártársaim!

A „Zenélő lámpaüveghez” címszett vendéglőbe vittem el a küldöttséget. Köszünk legyen mondva, t. választóim nagyon jó gyomornak örvendtek.

— Mily szerencse, — gondoltam, — hogy ezek a székelygulyással is beérnek és nem kérnek asarvaagombát, vagy strassbourgi pástétomot!

Nem, nem, öt a kvalitás dolgában szerények voltak. De ami a mennyiséget illeti! Három székelygulyát és két turós csuszát pakolt be mindegyikük a bört, bört annyit, hogy a vendéglőnek bizonyára gyorsan le kellett mennie a pin-csözbe, hogy hamarosan gyártsan még vagy egy akónyi készletet.

De hát nem sajnáltam tőlük, igazán nem. Meg ittam velük a brudert és elérszékenyültem mondtam nekik:

— Vigyének haza üdvöslétemet a választóimnak! Mielőbbi visszalátásra!

Másnap megtudtam, hogy a konokgyházi kerület — nem is létezik.

Egy pár svihák becsapott.

HIREK.

Arad, október 22.

Vonatok indulása

ARADRÓL:

Budapestre gvv. reg.	8.18
" sv. de.	11.30
" tv. du.	8.58
" sv. este	9.55
Csabára (péntek) da.	12.—
Szolnokra vv. reg.	5.10
Tóvárs sv. reg.	6.30
" sv. du.	4.30
" gvv. este	7.02
Seborsára vv. du.	2.30
Temesvárra sv. reg.	8.20
" sv. de.	11.25
" vv. du.	8.—
Szegedre sv. reg.	4.45
" sv. de.	3.48
" vv. du.	4.10
N.-Halmagyra sv. reg.	6.35
" sv. de.	11.55
" sv. du.	4.50
M.-Hegyesre vv. da.	2.30

Vonatok érkezése

ARADRA:

Budapestről sv. reg.	6.05
" sv. du.	3.55
" gvv. este	6.52
Csabáról (péntek) reg.	7.—
Szolnokról tv. reg.	9.10
" sv. este	8.47
Tóvársról vv. reg.	6.54
" gvv. reg.	8.08
" tv. de.	10.50
" sv. este	8.55
Radnáról tv. da.	8.12
Temesvárról vv. de.	10.48
" sv. du.	8.44
" sv. este	10.55
Szegedről sv. de.	8.45
" sv. este	6.42
" sv. éjjel	10.25
N.-Halmagyról sv. de.	8.08
" sv. de.	11.05
" sv. este	6.34
M.-Hegyesről vv. da.	12.50

Október 22. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Kordula. — Protestáns naptár: Kordula. — Görög-keleti naptár (október 10.): Eulamp. — A nap két 6 óra 31 perczkor, nyugesik 4 óra 59 perczkor. — A hold két 5 óra 13 perczkor, nyugesik 7 óra 48 perczkor.

Október 24. Fialat tiszviselők táncestélye (Partestélyi ház.)

Október 25. Az aradi korcsolyás-egyesület évi rendezettségére délelőtt 11 órakor a kaszinóban.

Szabadegyházi emléktárgyak lezárása ma ezen a (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—6 óráig. Bemenet díjtalan.

Közeget-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— Az aradvárosi szabadalvupárt végrehajtó bizottsága ma csütörtökön délután 5 órakor a párt iroda helyiségében (Nádor szálloda) fontos ülést tart, melyre az illető bizottsági tagok figyelmét a helyütt is felhívjuk.

— Az alispán választási körrendelete.

Szathmáry Gyula alispán körrendeletet intézett valamennyi járás főszolgabirájához, melyben a 28-án megejtendő választáson a rend fenntartása s a választási szabadság biztosítása czéljából a főszolgabírókat a következőképen osztotta be a választási kerületekbe: Pécskán Senk Ferencz pécskai főszolgabíró, Uj-Szent-Annán Páris Gábor világosi és Jank János eleki főszolgabírák, Borosjenőn Monti Alajos borosjenői és Baross Ferencz borossebesei főszolgabírák, Pankotán Kállay Gyula ternovai főszolgabíró, Kisjennőn Péczely Elek kisjennői főszolgabíró, Radnán Csukay Sándor radnai főszolgabíró, Józshelyen Csukay Gyula nagyhalmagyai főszolgabíró. Ugyancsak az alispán a rend fenntartása czéljából megkereste az aradi csendőrségi szárnyparancsnokságot, hogy a választást megelőző és követő napok alatt a csendőrsők létszámát egyenkint 12 főre egészítse ki. Egyuttal a belügyminiszterhez feliratot intézett, hogy a csendőrségen kívüli szükség esetén a katonai segílyt is igénybe vehesse a szükségesség mérve szerint a következő felosztásban: Pécskán és Uj-Szent-Annán egy-egy fél század 80 főnyi lovaszág, Borosjenőn lehetőleg az ottani honvéd gyalogzászlóaljából egy század 100 emberrel, Radnán és Józshelyen egy fél század 50 emberrel. Egyuttal a kirendelt katonaságnak a megjelölt helyeken már 27-én leendő elhelyezése iránt is megintette az intézkedéseket.

— A központi választmány ülése. Aradmegye központi választmánya tegnap délelőtt 11 órakor ülést tartott a megyeházán Szathmáry Gyula alispán elnöklése alatt. — A választmány a kisjennői választói kerü-

letbe küldöttségi elnöké a lemondott Brónts Nándor dr. helyébe Oltványi Pál helyettes elnököt, helyettes elnöknek pedig Bayar Györgyöt küldte ki. As ülésnek, melyen részt vettek az elnökön kívül Vászahelyi Béla, Ormos Péter, Issekutz Karoly dr., Dalnokai Nagy Lajos választmányi tagok is, egyéb üendője nem volt.

— Allattenyésztési felügyelőségek. A földmívelésügyi miniszter kibocsájtott rendeletben az országot kilencz állattenyésztési felügyelőségre osztotta be. Arad városát a nagyvárad felügyelőségbe osztotta.

— Pályázat szűlesznői állásokra. Két szűlesznői állás betöltése iránt hirdettek az illető főszolgabírák pályázatot. Az egyik a ternovai kerületben lett ujjonnan szervezve 100 frt. fizetéssel és 80 kr. látogatási díjjal. A pályázatok okmányokkal felszerelve november hó 7-ig nyújtandók be Kállay Gyula ternovai főszolgabíróhoz. A másik állás Kerek községben lesz betöltve. Fizetés 50 frt. látogatási díj egy frt. A pályázatok a világosi főszolgabíróhoz adandók be november hó 9-ig.

— Huszonnegy végzett állatorvos szűlesznői a földmívelési miniszter már legközelebb ösztöndíj mellett alkalmazni az állami ménes birtokokon. Nemcsak az illető birtokok állatállományának orvosi kezelésénél való megbízhatóbb segédkezés szempontjából tartja a miniszter indokoltnak ezt a tervét, hanem arra való tekintettel is, hogy ménes birtokokon szakértő tekintet vezetése mellett két fővel teljesebb működés útján gyakorlatilag is képzett állatorvosok állhassanak rendelkezésre s ösztöndíj nélkül is az abból származó hátrányok, hogy az állatorvosi akadémiát végzettek közvetlenül, további gyakorlati ismereteknek szerzése nélkül lépnek a közszolgálat terére.

— Az utolsó kincs. Más sorsa volt egykor Kisfaludy Józefine aradi nyugalmazott színésznőnek. — Mikor még az élet varása égett orcáján, a lángoló ambíció keblében, mennyi hódolat hullott a lábai elé. Most már visszhangja sem él azoknak a szép napoknak; a termete meggyömbödött, az arca elfonnyadt, haját belisztezte a vén molnár s mindene, mi megmaradt belőle, egy megunt élet, egy manó s egy arany óra. Mint a két szemfényét, őrizte ezt az utolsó kincset, mely szemtanuja volt az egykori arany napoknak. Tegnap ettől is meg kellett válnia. Leiketlen emberek, mig ő a szomszédban járt, szobájából kilopták az órát. Hiába szaladt fűhöz-fához, az utolsó kincset meglelni nem tudta. Most a rendőrség kutatja, de mindeddig eredménytelenül.

— A távirósdrony mint házasság közvetítő. Az elektromosságon terfoglalásról tanuskodik az a kis történet is, mely nem régen játszódott le két vidéki város táviróhivatalában. Ugyan is a mióta a nők nálólóbbak lettek és alkalmazást nyertek a táviróhivatalokban, azóta a távirósdrony gyakran a hivatalos rendelet tilalma dacára oly édes szavakat vitt az egyik városból a másikba, a melyeket csak a szerelmesek szoktak használni. Természetesen az egyik hivatalban egy férfi, a másikban egy bájos táviróleány biztatitkát a sodronyra. A nevetek esuttal elhallgatjuk. Az árgus szemű főnök azonban észrevette e csínyet és ugyancsak kiszabta a bírságokat. A hivatalnokot pedig, kinek az állam amugy sem fixet valami bőkezűen, nagyon is érszékenyen érinti az ilyen büntetés. Ezért el is határozta, hogy véget vetnek ennek a kényelmetlen állapotnak. A dolog aztán oly tényben nyert megoldást, a melyről egy eljegyzési hír számolt be a nyilvánosságunknak.

— Ünnepe a branyiszkói honvédeleméknél. A branyiszkói honvédeleméknél, amelyet az 1849-iki csata emlékére emeltetett Szepes vármegye közönsége, szép ünnep volt e hónap 10-én, a löcsei állami főreáliskola növendékeinek és tanárainak részvétele mellett. Az emléknél Górgen főszolgabíró üdvözölte a megjelenteket, mire az ifjúság a Hymnuszt énekelte el. Az egyik tanuló, Pekry Károly helyi vonatkozású versét szavaltta el nagy hatással. Sárffy Aladár dr. lépett ezután az emlék talapzatára és szép beszédben eszterelte a branyiszkói csatát, Guyon tábornok e hős haditettét. Beszéde óriási hatást tett, különösen az a részre, amelyben hangsúlyozta, hogy az ott küzdött és elesett hősök nagy része tót és német nemzetiségű volt, hogy tehát a hazaszeretet nem a nyelvtől függ hanem a szív érzelmétől. Ezután a

Szózatot énekelte az ifjuság s ezzel véget ért az ünnep, amelynek minden egyes pontja után percenként zúgott az éljen és hangzottak a mossarlövések. Hazafelé menve, az ünneplők a korotnoki síremelékhez is elszándokoltak, amelyet Csákay Kálmán gróf, volt szepesi főispán emelt az ott porladó régi hős emlékére. Itt Bauer János dr. tartott beszédet, a melyet az ifjuság éneke követett. Szepe-Váralján 3 óraker nagy ebéd volt, amelyen számos felköszöntőt mondtak, megemlékezve a nap lélekemelő, szép ünnepeiről. (Az aradi származású szerző szép költeményét az író sziveségéből mai tároánkban közöljük. A szerk.)

— **Zeneestélyek.** A „Központi szálló” díszesen berendezett éttermében hetenként 4-szer esütörtökön, pénteken szombaton és kedden a helybeli legkedveltebb zenekarok zeneestélyt rendeznek, melyre ez uton is felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Sertésbevitteli engedély.** A földmivelésügyi miniszter megegyezte, hogy a vasuton való feladás előtt szakértők által megvizsgált és egészségeseknek talált sertések bármely községből szállíthatók a Budapest Ferencvárosi pályaudvar petróleum rakodójára.

— **Névmagyarosítás.** Kisördi Spielmann Ferenc aradi lakos vezetéknévét „Solymos”-ra, Schwaro József aradi illetőségű ikodai gazdatiszt „Salgó”-ra magyarosította.

— **Zombolya község lángokban.** Zombolya torontálmegyei község — mint tegnapi táviratunkban jeleztük — tegnap délelőtt óta lángokban áll. A községben a tűz keletkezésekor óriási szélvész dühöngött, minek folytán a lángok borzalmas gyorsasággal terjedtek. A 10 ezer lakóval bíró községnek minden épkezü embere a vesz elfojtására sietett és bár a temesvári önkéntes tűzoltó-csapatokat is különvonat hozta oda, a lángok pusztító munkáját mostanáig megállítani nem sikerült. A kár már eddig is óriási összegrug. A zombolyai tűzveszedelem Temesvárott óriási rémületet keltett. Az egész Délvidéken orkánszerű vihar dühöng. A segínyt kérő táviratra Tölbisz polgármester Bándl főkapitányt és 40 tűzoltót küldött.

— **Kárbavesszett fehérruhás leányok.** A göncsi kerület is azok közé tartozik az országban, amelyet a tehetséges, fiatal kezdő államférfiak ugyancsak megrohantak. Gönc valósággal az ígért földjévé változott; minden zege-zuga visszhangzott a jelöltek mézes-mázos ígéréteitől, akik biztosították Göncöt, miképpék nemcsak egyetemet, huszár-laktanyát, dohány-gyárat szereznek neki, de kiesszközlik, hogy:

1. a délkörök ezentúl ne Greenwichtől, de Göncötől számítassanak;
2. hogy a pisai ferde torony áthelyessék Göncre és pedig restaurált alakban, egyenesen;
3. a jövő millenniumi kiállítást Göncön tartásuk meg.

A gönciek örvendettek mindezeknek a szép kiállításoknak s lakodalom volt az egész kerületben. Az egyik jelölt a napokban Budapestre is utazott, hogy mint mondá, a miniszterelnöktől biztosítást nyerjen arra nézve, hogy megválasztása esetén fölvirágotadják Göncöt. Utjáról aztán a napokban ezt a sürgőnyt küldte főkortesének: „Holnap várjanak vasutnál. Miniszterelnökkel értekezem.”

De jaj! a távirógép koboldja, amely már annyi galibának volt okozója, most is beleavatkozott a dologba és nagy zenebonát csinált. Ezt a táviratot ugyanis Göncön ilyen alakban kapták meg: „Holnap várjanak vasutnál. Miniszterelnökkel érkezem.” A miniszterelnök Göncre jö? Ej, hogy vágatott a kortes ezzel a távirattal az előjárósághoz! Hogy kezdett asonnal a lázas előkészületekhez az egész helység! Zászlók lengtek minden házon; a dalárda litersámra itta a nyers tojáást; a tűzoltó-egyesület tagjai is parádéba vágták magukat a diszorsfal számára. S minden szívben megérlelődött a meggyőződés, hogy az 3 jelöltjük mégis hatalmas férfi: ime, befolyásának sikerült rábírni a miniszterelnököt, hogy Göncöt meglátogassa. Bizonny, az ilyen megtiszteltetés még a leghivebb ellenzékieket is elantoritja. A dicső nap fölvirradt; Gönc apraja-nagyja ünnepi díszben szorongott az állomáson, különösen a fehérruhás leánykák voltak elragadóak, akik virágokkal akarták behinteni Baffy Dező útját. S

a vonat berobogott, a göncsi első zenekar égbereplő Bákócsi-indulóval köszöntötte. Keresték azonban a miniszterelnököt még a máhakoosiban is, de nem volt sehol. Csak a jelölt szállott ki egy kocsiból, akit bizony savanyu arccsal fogadtak, amikor megmagyarozta a tévedést. Hogy, hát a miniszterelnök nem jön? Hát kárba vessezt az egész parádé, a dalárda ujonnan be-tanult fűvölzö dala s a fehérruhás leányok? Haragusznak a telegraphhivatalra, de még a jelölt urra is, akinek a megválasztása a történet után, több mint bizonytalan.

— **Felfedezett képek.** Érdekes történelmi képeket fedezett fel a napokban Thallóczy Lajos, a ki Kueffstein gróf grillensteini várában nem kevesebb mint 24 eredeti egykoru, kiadatlan és teljesen ismeretlen jó olajképre akadt. A képek mind 1628-ból valók és az akkori török élésre, szultánra, török udvarra és hadseregére, úgy szintén a magyar követek fogadtatására vonatkoznak. A felette érdekes s jó karban levő képeket Thallóczy most másoltatja egy ügyes művész által az Athenaeum kiadásában megjelenő Magyar Nemzet Történetének hatodik kötete számára. Így tehát a képek legelőször magyar munkában fognak megjelenni.

— **Elfogott bankócsináló.** Jó fogás: csinált a pécsi rendőrség hétfőn délelőtt. Sikerült elfognia Kriszker, álneven Dembinszky Lajost, aki hamis bankóval sok szegény embert becsapott már. A rendőrség régóta szemmel tartotta az időnkint Pécsen is megforduló jómadarat, azonban annak mindig sikerült kiszaklania a rend nem igen árgusszemű öreinek kezéi közül. Mikor legutóbb a rendőr az utozán fölismerte és elakarta fogni, paprikát szórt a szemé közé s a rendőr javveszékélésére aztán a közönség fogta el. Megmotozásakor három 5 forintos, két 10 forintos és két 50 forintosnak ozelluloidj hátyára rajzolt primitiv hamisítványát találták nála. Az elfogott már három év előtt hasonló dolog miatt nyolcz hónapi börtönrre volt elítélve s ez elől a büntetés elől szökődött városról városra. Vallomásában elmondta, hogy virágzó hamisbankó gyárt akart berendezni Pécsen a Klímó-utoza egyik átjáró házában, de elfogatása megakadályozta szándéka kivételében. Kriszker régebben pénzügyőr volt, de eleséptak.

— **Mindenki úgy mulat, a hogy tud.** Mulatságos jelenet folyt le az ezredévi kiállításon a pénz- és hitelügyi pavillon előtt. Két vidéki atyafi érkezett Budapestre, mert látni akarták a kiállítás csodáit. Minthogy pedig nem akartak a vendéglők kosztjára és italára rássorolni, egy-egy kulacsot vittek magokkal, teie idei karcsossal, tarisznájuk pedig hazulról hozott elemozsiával volt megtöltve. A kiállítás területére érkezve, áthaladtak a városligeti tavon épült új hidon s a kereskedelem, pénz- és hitelügyi csarnok előtt megálltak, mert az emeletről zenészt hallottak az atyfiak.

- Muzsikának komám, — mondá az egyik.
- Az ám, — válaszolt a másik.
- Nem mennék be meghaligatni?
- Jó lesz biaz.

A két atyafi felballagott a csarnok emeletén levő reklám szobába, a hol a sok zeneautomata játszott különféle dalokat.

De miután a zeneautomaták is csak a meghatározott ideig működnek, végre is csend lett a teremben. A két atyafit bossantani kezdte ez a szűnet. A szolgálhoz léptek s meginterpellálták, hogy miért nem muzsikálnak?

— Dobjon be csak barátom egy huszfillérest ebbe a nyilásba s majd meglátja milyeu nótát huznak kendnek.

Az atyfiak bedobták a huszfillérest, az automata elkezdett működni, a két osimbora pedig vigan leült a földre, levette a kulacsot s nagyot huztak beőle.

- A szolgál odalépett hozzájuk:
- Mit csinálnak? — kérdé.
- Láthatja, hogy issunk.
- De itt a földre ülni nem szabad.
- Ha fizetek úgy mulatok, a hogy akarok. Mindenki úgy mulat, a hogy tud.
- Igyunk pájtás, biztatá a másik.

A két mulatni vágyó ember körül nagy tolongás támadt, míg végre felvilágosították őket, hogy ez nem mulatóhely, mi után az illetők szomoruan hagyták ott a nekik oly kellemesnek mutatkozó helyet.

— **A sztáral gyilkosság.** A sátoralja-új helyi kir. törvényszék vizsgáló bírása újabbán a legnagyobb erélyvel folytatja a gróf Sztáray Istvánon elkövetett gyilkosság ügyében a vizs-

gálatot, a vizsgálati adatok beszerzése végett a vizsgálóbíró a napokban Nagy-Mihályban volt, ahova több örmezei lakost beidézt, akik csaknem valamennyien igen terhelően vallottak az ez ügyben fogva levő Garbely József, Amerikából visszatért asztalos legény ellen. A vizsgálatban különben nagy szerepet játszik egy levél, melyet a vizsgálóbíró névtelenül kapott Budapestről s amelynek írója megjelöli a módokat, amelyek által a vizsgálat eredményes lehet. Az ismeretlen azért írta a levelet, mert reflektál arra az 1000 frtra, amelyet a gyilkos kézrekerítőjének jutalmazására kitűztek. A levélben egyéb iránt igen figyelemreméltó dolgok vannak, miért is a vizsgálóbíró elhatározta, hogy a nyomozást új irányba fogja vezetni.

— **Ahol nem kell egyházi áldás.** A békébsági református egyházmegyének Rádai gróf elnöklése alatt Szegeden megkezdett közgyűlésén — nagy megdöbbenést keltett az esperességi jelentés ama része, mely szerint az egyházmegyében a házasságkötéseknél 30—40 százalék nem veszi igénybe az egyházi áldást. Elhatározták, hogy az egyházközségeket jelentésteleire hívják fel és a jelentések alapján az egyháztanács esetleg a stóla megváltásával keres orvoslást.

— **Elfogott orosz pap.** Lembergől telegrafálják hogy az ottani lapok jelentése szerint Tolstoj orosz papot elfogták és katonai fedezet alatt Nisni-Novgorodba vitték, ahol az egyházi konsisztórium fog felette törvényt ülni. Tolstoj ősrégi orosz család tagja és egyik elődje Urzov orosz nagyfejedelemnek volt udvari papja. Az elfogott lelkésznek azt róják fel bűnül, hogy irataiban és beszédeiben erősen állást foglalt a római katolikus hit mellett. Emiatt már egyszer igazságlásra szólították fel, s mivel nem sietett a fölvívásnak eleget tenni, most karhatalommal vitték bírái elé.

— **Nagy lopás a bécsi postatakarékpénztárnál.** Ravasz módon végrehajtott csalásnak jöttek tegnap nyomára a bécsi postatakarékpénztárnál. Tegnap délelőtt ugyanis — mint már egy rövid táviratunk hozta — a Gerd Berger Bernmann özegek két szolgálja jelent meg a postatakarékpénztár kifizető osztályánál és két chek-kezt mutattak be, a melyek közül az egyik 10 ezer, a másik pedig 2 ezer forintból volt kiállítva. A szolgák — mint ilyenkor szokás — ellenőrzési jegyeket kaptak, a melyek alapján később, a könyvelés után, a kifizetésnek kellett volna megtörténni. A szolgák azonban nem vártak, hanem addig más dolgokat végeztek. Mikor azonban visszatértek, azt a meglepetésszerű hírt közölték velük, hogy a nekik kiadott ellenőrzési jegyek alapján a tizenkéteszer forintot már valakinek kifizették. Az esetet nyomban bejelentettek a postaigazgatóságnek, a mely telefonon tudakozódott a özegeknél, a honnan az a válasz érkezett, hogy a szolgák becsületéhez kétség nem fér. Erre újból megvizsgálták az ellenőrzési jegyeket és kitudt, hogy azok hamisak voltak. — A szolgák kezéihez tehát az igazi ellenőrzési jegyek ellenében újból ki kellett fizetni a 12 ezer forintot. — A tettest a rendőrség még eddig nem kerítette kézre.

— **Kiraboló kolostor.** Bavanioza délvidéki szerb kolostorban tegnap behatolt egy rablóbanda, mely magával vitte a szerzet vagyonát. A rablók, akik hatan voltak, létrákat támasztottak a kolostor falához és úgy másztak be az udvarra, ahol Szergusz atya zárdafőnöktől halálos fenyegetések között a kolostor kincseit követelték. — A megrémült szerzetesek mindent odaadtak az álarozó rablóknek, kiknek teljesen nyomuk vesszett.

— **Gyilkos gyermek.** Rémséges gyilkosság történt — mint egy távirat jelenti — Triestben tegnap délután. Ösv. Salva go Mária vejének Mangachinak adta bérbe a villájának egy részét. Mangachi szintén özvegy ember volt és négy gyermekével élt a villában. Anyósával anyagi okok miatt sokszor ozivódása volt. A szomszédok tegnap délután három lövést hallottak Mangachi szobájában és csakhamar két füt láttak menekülni a házból. Az özvegyet aztán átlott fejjel találták a szobájában. Még élt, mikor besiettek hozzá, de néhány perczre rá meghalt. Azonnal letartóztatták Mangachit, a oselédjét, kedvesét és két fiát. Nehány óráig tartó kihallgatás után

a fiatalabb alig 12 éves fia borzalmas valómást tett. Elmondta, hogy a bátyja szeme láttára meggyilkolta nagyanyját és pedig pusztán azért, mert gyűlölte. Most már csak arra terjed ki a vizsgálat, hogy a gyermek gonoszágából vitte-e véghez a tettet, vagy felbistatták-e rá. A fia hirtelen haragu és már egyszer fegyverrel rontott a nagyanyja ellen. — Ejjel érkeztünk tudósítások szerint a trieszti gyermekgyilkosság mindenfelé nagy szenzációzt keltett a kikötővárosban. Sokan azt hiszik, a 11 éves Vilmos nem maga lőtte le Salvagó Mária asszonyt, hanem volt valaki a gyermekén kívül a szobában, a ki a tette véghez vitte és aztán megszökött. Bebizonyítani a dolgot egyelőre nem lehet. Feltűnést kelt az is hogy a meggyilkolt asszonynak egy rokona a holttest előtt itt kiáltott fel:

— Gazember, nem elég hogy a másik kettőt meggyilkoltad, ezt is megkelle ölnöd?

Azt hiszik, hogy ezek a szavak Managochi feleségére és sógoránjára vonatkoznak, a kik korán haltak meg. Utóbbi Athénben állítólag öngyilkosságot követett el. Managochi és Salvagó asszony között az utóbbi időben a özivakodások napirenden voltak.

— Elhalasztott árverés. A magyar kir. államvasutak aradi állomás főnöksége tudatja, hogy az állomáson e hó 28-ára kitűzött árverés a képviselő választások miatt másnap, 29-én tartatik meg.

— Nyilvános köszönet. Alólirottak kedves kötelességet teljesítünk, midőn a magunk nevében is igaz köszönetünknek adunk kifejezést azon szives fogadtatásért, melyben bennünket és többi kartársainkkal együtt közgyűlésünk alkalmával Borosjenő fenkolt gondolkodású közönsége részesített, valamint köszönetet mondunk kedves kartársunknak Vidai borosjenői tanítónak s nejének, kiknek minderre kiterjedő szives figyelme páratlan buzgókódása a rendező bizottság osztatlan összműködését igazán a legmagasabb igényeknek is megfelelhetni a legnagyobb mérvben elősegítette. A m.-pécskai községi tanítók.

— Adomány. Egy aradi stíplii társaság a városi árvaház alapja javára 1 frt 70 krt adományozott.

—X— „Ifjúkor“ című hetilap indult meg a fővárosban. Tárcsazikkében Bodnár Zsigmond hirdeti, hogy olyan az ember, a milyen az olvasmánya; ehhez képest a 14—18 éves serdülőknek szánt lap nemes szórakozást és sokoldalú hasznos felvilágosítást nyújt. Szerkesztője Bokor Sándor (Júria utca 23-ik szám) munkatársai jó paedagogusok és kedvelt írók; negyed évi 1 frt 60 kr előfizetési árért annyi jót nyújt, hogy az ifjúságnak feltétlenül ajánljuk.

—X— Uj gyár. Viaszkból való kirakat modellek gyártását is felölelte a budapesti Plasticoon részvénytársaság. Az új vállalat már a külföldről is kapott sok megrendelést.

MULATSAGOK.

(=) **Fiatal urak táncvizsgálma.** Az aradi fiatal tisztviselők e hó 24-én, szombaton az ipartestület összes termeiben jótékonyozólu családi estélyt (balyuhát) rendez. Résztvételi díj 2 frt. Kezdeté fél 9-kor.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Cañtörték: Durand és Durand, bohózat (másodszor.)
Péntek: Ibolyafaló, vígjáték.
Szombat: Gyerekasszony, népszimfő (elsőször.)
Vasárnap: Délután: Údvöske, operetta. Este: A gyerekasszony, népszimfő (másodszor.)

Durand és Durand.

— Bemutató előadás, október 21-én. —

(Sz. I.) De csak jó is az a hirnév. Szép feleséghez jut általa még egy fűszeres is, ha az a hirnév mindjárt az unokatestvére is. Persze a hirnvet nem tarthatja meg a fűszeres még csak három felvonáson át sem, de a szép felesége legalább megmarad. Az igaz, ha a dolog valami szegény fűszeressel esnék meg, hogy sok bolond félreértés után közül a szerény mivolta, hát sűrű nézhet a hire

után is, a felesége után is. De 800 ezer frank kibékíti még a legfanatikusabb nyárspolgárt is, aki valaha híres emberhez akarta adni a leányát.

Ma különben a hirnév nagy imádója volt Leszkay igazgató is. Hogyne, mikor a Vigszínház kassza darabja neki is telt házat vonzott a bemutató előadáson, a mi nálunk szinté csodaszamba megy. Ez a közönség el is ismerte Leszkaynak és a gárdájának nagy öröme, hogy a két Durand vigszínházbeli hirneve valódi és egy csöppet sem hamisított. Olyan őszinte bolondos jó kedvvel szötte össze a két francia szerző az ügyvéd Durand és a fűszeres Durand személycseréjéből a félreértéseket és a közben annyi szellemes s egyszer-egyszer pikáns ötletük van, hogy az ember ki sem fogy a nevetésből.

S hozzá még minden ötletnél a szép szomszédnőjére is nézhet az ember és nem követ el illetlenséget. S a szép szomszédnő sem vét a bohózat illendőség ellen, ha szivből kaczag a hallottakon.

Színészeink rajta voltak, hogy Durandék hira itt se csorbuljon meg. Jókedvvel, élénken játszottak és mind a két tulajdonságot át tudták ruházni a nézőtérre is. Nyerni fog hatásuk erőben, ha egy-két szereplő még gyorsabban vág bele végszavával a dialógokba.

A szimszerepeket Nyárai és Balla játszotta. Az előbbi a fűszerest, ez az ügyvédet. Kívánatos, hogy Nyárai egy pár operetbéli külsőséget elhagyva a komikus nyárs polgárt, a ki „nem lángész“, tartalmilag jellemezze élénkebben.

Ez a Durand nem mulatságos torzkép, hanem egy mulatságos helyzetekbe jutó ember. Ha Nyárai játékközben meg tudja figyelni önmagát és a közönséget, észreveheti, hogy ez csak is ott reagált erősen, a hol nem torzított. Dicséretére legyen mondva, hogy sokszor volt alkalma a közönség nevetését hallania.

A legjobb alakítás volt Rónaszékié, a dicsőségtől megkotyogósodó Coquardier szerepében.

Komikumunk zavartalanul hatott, épen mint Bácsnéé, a ki nemesi előkelősége magaslátáról szórta a közönség közé a nevető bombákat. Megtapsolták nyílt színen is.

Mészáros Giza csinos temperamentumos asszonyka volt. Arról azonban idejekorán kell leszoknia, hogy a temperamentumának a megnyilatkozása hasonlatos legyen a Vezuvéhez, mely tudvalevőleg kiadván magából a tüzet, jó darabig szünetel, aztán tüzel csak megint. Ha már a temperamentuma olyan tűzhányó szerű, legyen inkább a Strombolihoz hasonlatos, a melynek nincsenek holt szünetei.

Horváth Paula kellemetlen rászólása ellenére is hatásos félvilági hölgy volt. Iványi, Szendrői, Fóti Frida is érdemeket szereztek az összejátéknál.

A pompás bohózatot ma megismétlik. Azt hisszük, hogy sokan lesznek ismét a kik jól akarnak mulatni.

* **A magyar nemzet története.** Irodalmi rovatunk különös érdeklődéssel kíséri a Szalay-Baróti-féle millenáris „Magyar nemzet története“-t, melyből most a kiadóhivatal, a Lampel Róbert (Wodianer F. és fiai) os. és kir. udv. könyvkereskedése Budapesten a 48-ik füzetet küldte be hozzánk. Ez történelmünk azon nevezetes korszakát tárgyalja, mely az 1608. évi bécsi békében találja befejezését, vagyis Bocskay felkelését, Rudolf király uralkodásának utolsó éveit, s utóda, II. Mátyás király trónraléptét. Füzetünk műmelléklete ismét remek s Zrinyi Miklósnak, e költőnek és jeles hadvezérnek arcképe, Bouttats Gellért egykoru metszetében. Mily érdekesek a füzet többi illusztrációi, ime következő sorozatuk mutatja. Bocskay István aláírása, Bocskay István koronája, Bocskay István koronázása. A bécsi béke befejező sorai, Achmed szultán meg-

erősíti a szitva-toroki békét, Bocskay István diszbusogánya, Rákocsy Zsigmond erdélyi fejedelem, Mátyás főherceg. A magyar koronát átadják Mátyás főhercegnek, II. Mátyás koronázása, Illésházy István nádor síremléke.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Az aradi betörő.** Érdekes tárgyalás lesz folyó hó 24-én szombaton délelőtt az aradi kir. törvényszék bünyenyítő tanácsának. E napon itél Szilvássy Béla szegedi kereskedelmi iskolai tanuló betöréses lopása felett, melyet Aradon Regdon Sándor műépítésznél követett el. A tanács elnöke Ott-rubay Károly törvényszéki elnök, szavazó bírák: Paguba Vazul tvszéki bíró és Szarka Sándor dr. tvszéki albíró. Jegyző: Solymosán Illés aljegyző. A végtárgyalás délelőtt 9 órakor veszi kezdetét.

TÁVIRATOK.

Az udvar köréből.

Budapest, október 21. (Saj. tud. táv.) A király tegnap délután Lipót királyi herczeggel együtt elutazott a fővárosból Gödöllőre s ma egész nap vadásztak. Gizella kir. herczegnő tegnap este elutazott a fővárosból Münchenbe. Kiséretében voltak Limpöck bárónó udvarhölgy és Perfall báró bajor udvari marsall.

A jótékony Prónay.

Budapest, október 21. (Saj. tud. táv.) Prónay Dezső br. az evangélikusok konventjén ezer forintot adományozott a gyámintézetnek s ugyan ennyit a közalapítványra.

Visszaélés kiállításai jegyekkel.

Budapest, október 21. (Saj. tud. táv.) Az ezredéves országos kiállítás sajtóosztályában alkalmazva volt Salamon Miksa irnokot a kiállítás belépő és vasuti szabadjegyek elikkasztása miatt le tartóztatták. A kár nagysága még most ismeretlen.

A sakk-verseny.

Budapest, október 21. (Saj. tud. táv.) A sakk-versenyben Marco megverte Noat, Janovszky Popielt, Charousek Albint, Csigoriu Maróczyt. Legérdekesebb volt Charousek küzdelme Albinnal. A fiatal magyar mester győzelmét a közönség lelkes éljenzéssel fogadta. Csigorin egység száma épp annyi, mint Charouseké: nyolcz és fél. Hogy ki nyeri közülök az első díjat, a kettőjük között rendezendő döntő matschtól függ.

Kerékpáros táviratkihordók.

Budapest, október 21. (Saját tud. táv.) Miután a táviratoknak kerékpáron való kézbesítésével tett kísérlet tökéletesen sikerült, Durr Károly póstaigazgató előterjesztést fog tenni a kereskedelmi miniszteriumnak, hogy ezt a távirat kézbesítést állandósítsák. A póstaigazgató tizenöt kerékpárt kér a miniszteriumtól, a melyek közül tizenkettőt fognak használni, míg hárommat tartalékban tartanak.

A Tolnappárt.

Budapest, október 21. (Saját tud. távirata.) A IX.—X. kerületi Tolnappárt végrehajtó bizottsága tegnap este dr. Csiky Kálmán elnöklété alatt ülést tartott s a választásra vonatkozó legfontosabb intézkedéseket

megállapította. A pártnak holnap este 8 órakor az üllői ut 111. szám alatt társas összejövetele lesz.

Rejtélyes halál.

Budapest, okt. 21. (Saj. tud. távirata.) A rejtélyesen meghalt Brizzák János ügyében a rendőrség folytatja a vizsgálatot, de semmi eredménye nincs. Brizzák tagadja, hogy ő ölne volna meg a feleségét. Az asszony itt volt a valószínűleg az ágypárnáin között megfuladt, ő vette ki az ágyból az asszonyt, amikor észrevette, hogy baj van a földre tette. Vissza loosolta és dörzsölte, de hiába. Azután nagyon elálmósodott és lefejt. Brizzáknét különben holnap fogják törvényszéki felboncolni s akkor teljesen kiderül a valóság.

Elfogott csaló.

Budapest, október 21. (Saját tud. táv.) A rendőrség letartóztatta Mautner Miksa ötteményi születésű 27 éves vállalkozót, akit a győri törvényszék Hartman Sohn et Comp bécsi cég kárára elkövetett csalás és sikkasztás miatt körözött. Mautner az illető cégnek meg nem kötött ügyleteket megkötöttek gyanánt jelentett be s a hasznot szebrevágta.

Az idegenforgalom.

Budapest, október 21. (Saj. tud. távirata.) A fővárosba tegnap összesen 14772 idegen érkezett a vonatokon. — Es pedig a keleti pályaudvaron jött 8055, a nyugatira 6029, a délin 658. Elutazott összesen a fővárosból 14536 ember. Es pedig a keleti pályaudvaron 7579, a nyugatira 6386, a délin 577.

Az olasz trónörökös menyasszonya.

Bari, október 21. (Saj. tud. távirata.) Ilona montenegrói hercegnő, az olasz trónörökös menyasszonya, ma délelőtt a „Savoja” hajón ideérkezett. A templomban misét hallgatott, utána a kriptában letette a katolikus hitvallást. A fogadtatás fényes volt. Virágözön, zászlók, és viharos ovációk közt tért vissza a menyasszony a hajóra.

Egy író tragédiája.

Dresda, október 21. (Saj. tud. táv.) Eulenburg jónévű író magát, nejét és három gyermekét megmérgezte. — Nagy éhségben volt; éh-halál állott előttük.

Áradás Olaszországban.

Róma, október 21. (Saj. tud. táv.) A Tiber vizállása ma nem változott, hanem a mellékfolyók megáradása következtében ma éjjelre a vizállás emelkedését várják. A király ma meglátogatott néhány helyet, melyeket az árviz fenyeget. Azt a huszonöt embert, akik Monte Rotondo mellett egy villában körül voltak zárolva, kimentették.

Az örmények.

Konstantinápoly, okt. 21. (Saj. tud. táv.) A porta a nagyköveteket hivatalosan értesítette arról a merényletről, melyet Perában tegnap két rendőr ellen elkövettek. A pik effendi előkelő örmény ellen a végtárgyalás mára volt kitűzve, azonban holnapra elhalasztották.

Tőzsde veszteség.

Konstantinápoly, okt. 21. (Saj. tud. táv.) A török értékekben beállott balsse következtében az itteni tőzsdén nagy veszteségeket szenvedtek. A tőzsde üzletlenn.

KÖZGAZDASÁGÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes Lajos cég jelentése. —

Budapest, október 21.

Gabonaüzlet: Buzát ma gyengén kínáltak a vételkedv szintén gyenge volt, s az irányzat ellanyhult. Elkelt ca 10000 mm. buza gyenge napi áron.

Hátérítéüzlet: Amerikából ma is szilárd árfolyamokat jelentettek mire nálunk is szilárdan indult az üzlet, de később a folyton gyenge vásárlási kedvre tetemesen ellanyhult.

Zárol 12 órakor:

Ószi buza	8.08— 8.10
Tavaszi buza	4.99— 4.30
Buza május—júniusra	5.98— 5.99
Tavaszi tengori	—
Ószi tengori	6.99— 7.—
Tavaszi zab	—
Ószi zab	—
Tavaszi rozs	—
Ószi rozs	—
Tavaszi repese	—

Értéktőzsde: Csekély kereslet mellett némi lanyhulás volt észlelhető.

Zárol 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	368.—
Magyar hitelrészvény	403.—
Osztrák államvasut	368.—
Lombard	—
Jelszó hitelbank	—
Rima-Murányi	—
Villamosvasut	—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

— Október 20. —

Hízott sertésár: L. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (súlyban) — krig. Fiatál nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 55—56 krig. Fiatál közép (páronként 251—320 kilogramm súlyban) — krig. Fiatál könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) — krig. (pár nként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krig. Közép (páronként 320—220 kilogramm súlyban) — krig. Könnyű (páronként 220 kilogrammig terjedő súlyban) — krig. II. Magyar szegett: Nehéz (páronként 220 kilogrammig terjedő súlyban) — krig. Sertés-létszám: 1896. évi október hó 18-án volt készlet 6140 darab, 1896. évi október hó 19-én elshajtatott 168 darab, 1896. évi október hó 19-én elshajtatott 279 darab. 1896. évi október hó 20-án maradt készletben 6029 darab. — A hízott sertés üzletirányzata: Változatlan.

Szezáüzlet.

— Október 21. —

Mai jegyzéseink: Késszaru nagyban ayora szesz 50 forint 50 krajczár, krosinyber 51 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter ¼ beledörte 35 frt fogyasztási adót. Száritott moslók 5 frt 20 kr. métermasszánként.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, október 21. d. n. 5 óra.

Buza bánási uj	7.90— 8.30
Buza tiszavidéki	7.95— 8.30
Buza postvidéki	7.90— 8.25
Buza fejmegyesi	7.90— 8.25
Buza bácskai	7.95— 8.85
Roze uj, elsőrendű	6.90— 7.—
Roze uj, másodrendű	6.75— 6.85
Arpa takarmány	4.— 4.80
Arpa égetni való	5.10— 5.90
Arpa sörfőzdei	6.50— 8.—
Zab	5.45— 6.—
Tengeri bánási	4.35— 4.30
Tengeri másnemű	4.15— 4.20
Káposzta-repoze bánási	11.35— 11.75
Köles	5.15— 5.30
Buza március—április	7.90— 8.—
Buza szeptember—október	8.10— 8.21
Buza május—június	—
Roze szeptember—október	7.09— 7.11
Tengeri május—június	4.89— 4.40
Tengeri július—augusztus	—
Tengeri októberre	—
Zab március—április	6.05— 6.07
Zab szeptember—október	5.70— 5.72
Káposzta-repoze augusztus—szeptember	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1896. október 21.

Magyar aranyjárdék 4%	121.85
Magyar koronajárdék 4%	99.10
Magyar arany 4 1/2%	122.—
Magyar ezüst 4 1/2%	101.—
Magyar keleti vasut 1878	121.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar italmgváltási kötvény	100.—

Horrát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyerevény-sorsjegy kölcsön	135.95
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	188.—
Osztrák papírdarabok	101.10
Osztrák járadék ezüst	101.10
Osztrák járadék arany	121.75
Koronajárdék	101.—
1880-iki államsorsjegyek	144.50
Osztrák-magyar bankrészvény	941.—
Magyar hitelbank részvény	403.50
Osztrák hitelbank részvény	368.80
Osztrák-magyar államvasut	363.—
20 frankos arany (Napoleon'dor)	9.50
Német birodalmi márka	58.85
London	119.95
Páris	47.55

Aradvárosi színház.

Bérlet 20. szám. Bérlet 20. szám.

Csütörtökön, 1896. évi október 22-én

Durand és Durand.

Bohózat 8 felvonásban. Írták: M. Ordeneau és A. Valabreque. Fordította: Kürthy Emil.

SZEMÉLYEK:

Coquardier	Rónasszéki	Charvet	Vera . . . . .
Durand	Nyáray A.	Theodora	Vihari . . . . .
Louise	Mészáros G.	Tourellené	Bácsné . . . . .
Durand	Balla K.	Irma	Fóti Frida . . . . .
Javanov	Iványi A.	Paquerette	Horváth P. . . . .
Barbatier	Szendrei M.	Clarisse	Hunyadiné . . . . .

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Október 21. —

Központi szálloda: Fischer József gyáros, Budapest. Löffler Gyula hivatalnok, Nagyvárad. Löwenstein Béla mérnök, Budapest. Dambrádi Nagy Gyula oszondör százados, Zala-Egerszeg. Makay Emil pénzügyi főfelügyelő, Temesvár. Lackenbacher Henrik gyáros, Bécs. Langfelder Zsigmond kereskedő, Bécs. Weisz Miksa kereskedő, Bécs.

Vass szálloda: Deutsch Henrik kereskedő, Budapest. Weisz Lipót kereskedő, Budapest. Klein Vilmos kereskedő, Budapest. Novák József kereskedő, Szeged. Binenatok Adolf kereskedő, Zám. Herskovits Ignác kereskedő, Zám. Kardos Sámuel főmérnök, Makó. Seidner B. kereskedő, Berzova. Fischer M. A. kereskedő, Buttyin. Hofeld Károly szerelő, Bécs. Leitenberger M. vállalkozó, Grác. Scharmann Adolf kereskedő Bécs. Pilpel M. J. kereskedő, Bécs. Möhlhofer M. magánzó, Grác. Krausz Tamás kereskedő, Bécs. Fischer László kereskedő, Bécs.

Náder szálloda: Lederer Hermann birtokos, Makó. Hampf Etel magánzó, Csermő. Hikmar Anna magánzó, Meuháza. Barzu Conesuta lelkész, Bakamész. Csuk Lajos jegyző, Apáczta. Berkos Armin gyógyszerész, Csermő. Schneider János építőmester, Gyula. Lengyel Gáspár fazekas, Arad. Jablanovszky József Budapest. Hardlika Károly lelkész, Nagylak. Papp Aranka magánzó, Beregszász.

KIS LOTTO.

Brünni:

50, 34, 26, 80, 36,

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Szálló megnyitás

ARADON.

A „Központi-Szálló“

az Andrassy-uton

október hó elején megnyilt.

Elsőrendű szálloda. Villanyvilágítás. Fűrdő. Étterem. Kávéház.

„Központi-Szálló“ szövetkezet.

Zemplényi, igazgató.

1470

* Az ezen rovat alatt közöltékkert nem vállal felelősséget

913/1896. g. sz.

Arverési hirdetemény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a nagylegelbéli 93. sz. eddig Göczö Tamás által bérelt 5 hold föld bérbeadása iránt f. évi október hó 26-ik napján d. e. 10 órakor árverést tart. Kikiáltás ár 10 f. 60 kr. évi bér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban. Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1896. évi október hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

925/1896. g. sz.

Árlejtési hirdetemény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a város közönsége által 1897. évben házilag eszközöndő munkálatokhoz szükséges fenyőfa-anyagok szállítása iránt f. é. november hó 9-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár az árjegyzékben kitüntetett egységárok.

Bánompénzül leteendő 50 f. készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek és az árjegyzék a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1896. évi október 19-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula
aljegyző.

917/96. g. sz.

Arverési hirdetemény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város közönsége tulajdonát képező, Gájban a magyar-utca végén fekvő 1⁴⁰/₁₀₀₀ hold területű üres telek eladása iránt folyó évi november hó 9-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban. Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1896. évi október hó 19-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

Hires legkedveltebb hazai pezsgő.
1418 Francia mód szerint készítve

PRÉDA.

Dr. Ludwig Willibald Nagy-Maros.

Kapható Aradon: **Éles Armin, Dürr Testvérek, Fehér Gyula uraknál s minden előkelő vendéglőben.**

Saját pavillon a millenniumi kiállításon.

Magy. kir. államvasutak Üzletvezetősége Aradon

21765/L. szám.

Pályázati hirdetemény.

(Kavics, homok és terméskő biztosítása iránt.)

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége az alább táblázatban foglalt és 1897. évben szükséges homok, kavics és kő mennyiségek szállítását szándékosik biztosítani:

A biztosítási szándékolt anyag

megnevezése	egység	mennyisége köbméterben
Építési homok	m ³	1500
Rostált kavics	"	20000
Darabolt kavics	"	15000
Terméskő nagyobb drbokban	"	10000
Terméskő kisebb drbokban	"	2000

A táblázat magában foglalja az előreláthatólag biztosítandó mennyiségeket, azonban a magyar királyi államvasutak arad üzletvezetőségének jogában áll a fent kitüntetett mennyiségeket a végleges átengedés alkalmával 50 %-kal csökkenteni, avagy a szállítási év folyamán 50 %-kal felemelni.

A fenti anyagok ajánlattételéhez szükséges ajánlati úr apok pályázati feltételek az alább felsorolt hivataloknál és az összes kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők, míg az átlátszó szállítási feltételek csakis készpénz fizetés mellett a magyar királyi államvasutak nyomatványtárától (Budapesti Államvasutak 73/75. szám) 25 kr-nyi áron szerezhethők meg.

Az ajánlatok a külföldi célra szerkesztett ajánlati úr'apon teendők.

A szállítás az anyagok szállítására nézve fennálló 129381/91. számú általános, valamint az aradi üzletvezetőség részéről egyidejűleg kiadott pályázati feltételek alapján eszközöndő, mely feltételek a pályázati határ időig alulírt üzletvezetőség anyag és elvár beszerzési osztályánál ingyen megszereshetők, valamint a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségénél napoként és hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az 50 krajczáros magy. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok ezen alábbi külföldi címmel: Ajánlat kavics, homok és kő szállítására 21765/96. számhoz, 1896. évi november hó 3-ika déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak arad üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyújtandók, vagy posta útján beküldendők.

Bánompénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5 %-a készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban 1896. évi november hó 2-ika déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál teendő e, esetleg oda posta útján küldendők be.

Aradon 1896. október hó 5-én.

Az üzletvezetőség.

Hirdetemény.

Arad sz. kir. város tanácsa részéről ezennel közhirre tétetik, hogy a f. évi

Őszi országos vásár

október hó 30-án kezdődik s öt napon át, azaz 1896. évi október hó 30-tól 1896. november hó 3-ig bezárólag tartand.

Aradon, 1896. évi november hó 8-án

A városi tanács.

Arad. szab. kir. város polgármesterétől.

1527/1896. pm.

Hirdetemény.

Közhirre teszem, hogy Arad sz. kir. város törvényhatósági utjainak építési, kezelési és fentartási kiadásairól, valamint az ezen kiadásokat fedező bevételekről 1897. és 1898. évekre terjedőleg általam összeállított a törvényhatósági közigazgatási bizottság által előkészítőleg tárgyal s megállapított költség előirányzat, a f. hó 12-től 26-ig 15 napra a városház tanács termében közszemlére kitétetvén, jogában áll azt mindenkinek megtekinteni, ellene felszólalni s a felszólalást hozzáj a f. hó 26-ig bezárólag írásban benyújtani.

Aradon, 1896. évi október hó 9-én

Salacz Gyula,
kir. tanácsos
polgármester.

Arad szab. kir. város tanácsától.

23329/1896. számhoz.

Hirdetemény.

Ezennel közhirre tétetik, hogy a nagyméltósági m. kir. honvédelmi miniszterium a 60672—XIV/1896. sz. alatti kelt rendeletével, tekintettel a legközelebb megejtendő képviselőválasztásokra, a közöshadseregbeli és honvéd tartalékos legénység ellenőrzési szemléit, melyek a f. évi október hó 15-től november hó 6-ig bezárólag terjedő időben lettek volna megtartandók — az ország egész területén megszüntette.

Ennélfogva az aradi várban f. évi október hó 18—23-ig megtartandó ellenőrzési szemlén való megjelenésre felhívott tartalékos legénység, a f. évi ellenőrzési szemle alól fölmentetett.

Arad, 1896. október 14-én.

A városi tanács.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.